

Жыйылыу

Наркотикле бла байламлы аманлыкчылыкъга къажу кюреши бютюн къыйматлы этиуно амаллары сюзюлгенди

Тюнене Правительствону юйюнде Юрий Коккоу Къабарты-Малкъар Республиканы Наркотиклеге къажу комиссиясыны жыйылыуун бардыргъанды. Анга КъМР-де баш федерал инспектор Владимир Канунников, КъМР-ни Парламентини Председатели Татьяна Егорова, премьер-министр Мусулман Алий, право нызамны сакълачу органлары бла кюч структураланы, тийишли министрстволаны бла ведомстволаны, бир-бир жамаут биригулени башчылары къатышандыла. Жыйылыуда наркотиклеге юйренген адамга багъыу, реабилитация эмда ресоциализация этиу ишин иргилдириуну, тутмакълада наркотиклени законсуз журютюуге къажу мадарлары кючлендириуну амаллары сюзюлгенди.

Кенгешни башлай, республиканы оюучусу Владимир Путинни Россей Федерацияны миллет къоркъуусузлугу наркотикле бла байламлы аманлыкчылыкъга къажу кюреши къыйматлы болгъаны бла тюзюнлей байламлыды, деген сёзлерин эсге салгъанды. Къабарты-Малкъарда наркотикле бла халны игилендириу жаны бла иш тохтаусуз бардырылады, алагъа юйренчек болган адамланы, артыкъда акыйбаллык болмагъанланы, не къадар терк ачыкълау жаны бла профилактика мадарла да этиледиле. Кеп да бармай ич ишленди эмда къырал къоркъуусузлукну органлары бирге кюч салып, республикагъа наркотиклени уллу къаууму къайдан эмда къалай бла тюшгени ачыкъланганды. Героинден килограммдан артыгы сыйырылганды. Алай ол шарт, деп белгилегенди Коккоу, аны сатаргъа Къабарты-Малкъар нег сайланды, наркотиклени аллай бирин кимге эмда къалай бла берирге умут этилгенди, деген соруула да туудурады. Право нызамны сакълачу органлагъа алагъа эмда ала бла байламлы башха соруулагъа да жууапла табаргъа кереклиси эсгертилгенди. Ол а наркотиклени тышын-

дан жашырын келтириуну жолун кесууну къыйматлы амалын табаргъа себеплик этер. Республиканы наркология службасына да бир къауум борч салынганды. Аладан бек магъаналысы наркоманланы ауруулары теренге кетгинчи багъууду. Юрий Коккоу наркотикледен укол этдириуну наркоманланы араларында «В» эмда «С» вирус гепатитден ауругъанла не къадар аз болууча мадарланы кючлендирирге, муниципал къураулыула да психиатрла-наркологи жа-тиширча этерге кереклисин айырып айтханды. Тутмакълада наркология болушукну, багъылгъандан сора реабилитация этиуно тап къуаргъа чырмау этген сылтаула да туура этилгенди.

Жыйылыуда айтылгъан оюмла, эсгертилге эмда амалла эсге алынып, тийишли оюу къыраылганды.

КъМР-ни Башчысыну
бла Правительствону
пресс-службасы

Къабарты-Малкъар Республиканы бир-бир къырал къулулукларында ишлегенле тыш къыралланы, халкъла аралы организацияланы, политика партияланы, башха жамаут биригулени бла организацияланы сыйлы эмда энчи махтаулу атларын, саугъаларын эмда башха белгилерин къалай алыргъа кереклисини юсюнден Болумну къабыл кёрюуну юсюнден

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысыны

УКАЗЫ

«Коррупциягъа къажу сюелиуну юсюнден» 2008 жылда 25 декабрьде чыгарылгъан 273-ФЗ номерли Федерал законну 12.1-чи статьясыны 3-чо кесегини 8-чи пункту толтуруунун жалчытыр муратда бегим этеме:

1. Къабарты-Малкъар Республиканы бир-бир къырал къулулукларында ишлегенле тыш къыралланы, халкъла аралы организа-

цияланы, политика партияланы, башха жамаут биригулени бла организацияланы сыйлы эмда энчи махтаулу атларын, саугъаларын эмда башха белгилерин къалай алыргъа кереклисини юсюнден Болумну къабыл кёрюге.

2. Бу Указ официальной халда басмаланган кюнден башлап кючюне киреди.

Къабарты-Малкъар Республиканы Башчысы
Нальчик шахар, 2016 жыл 19 май, №57-УГ

Ю. КОКОВ

КъМР-ни бир-бир къырал къулулукларында ишлегенле тыш къыралланы, халкъла аралы организацияланы, политика партияланы, башха жамаут биригулени бла организацияланы сыйлы эмда энчи махтаулу атларын, саугъаларын эмда башха белгилерин къалай алыргъа кереклисини юсюнден болууну эмда 1-чи, 2-чи номерли къошаклары 2-чи бетде басмаландыла.

Эсепле

Алгъа чыкъгъан кандидатланы тизмеси ачыкъланганды

22 майда «Единая Россия» политика партиядан Къырал Думагъа депутатлагъа кандидатла ючюн алгъадан къол кётюрю бардырылганды. Тюнене уа аны эсеплери ачыкъ этилгенди.

Партияны Къабарты-Малкъарда бёлюмюню секретары Натби Бозиев билдиргенди. республикада 73 айыруу участка ачылганды, 79 915 бюллетень юлешингенди. Къол кётюрюрге битуде да 63 минг 986 инсан келгенди, ол республикада айыруучуланы 12,01 процентин тутады. Алай бла биринчи жерге

Адалъби Шагошев чыкъганды, аны кандидатурасын 36 596 (57,19%) айыруучу къабыл кёргенди. Аны ызында Геккиланы Заур – 35 785 (55,93%), Ирина Марьяш – 35 097 (54,85%), Мурат Карданов – 32 800 (51,26%) бла Аслан Апажев – 30 791 (48,12%) барадыла. Отуз мингден азыракъны Беккиланы Мухтар – 29 703 (46,42%), Хусейн Кажаров – 25 015 (39,09%), Мухамед Шогенов – 21 907 (34,24%) алгъандыла. Ахыр юч жерде уа Анзор Тхамоков – 6 647 (10,39%), Виктор Морозов – 5 385 (8,42%) бла Мухамед Ды-

мов – 4571 (7,14%) келедиле. Натби Магомедович айтханыча, биз бир мандатлы округ болгъаныбыз себепли республикадан Къырал Думагъа Адалъби Шагошев ётерге боллуккъу. Дагыда ючөөле - Геккиланы Заур, Ирина Марьяш бла Мурат Карданов – федерал партия тизмелеге кере барыларына шанабыз. Аны юсюнден оюу партияды сьездинде этилликди, ол а июнну экинчи жарымында боллуккъу, дегенди Натби Бозиев.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфья.

ЖАМАУАТ ТЫНГЫЛАУЛА

Бюджет дефицит бла толтурулганды, алай дотацияны азайтыргъа къолдан келмегенди

КъМР-ни Парламентинде бардырылган жамаут тынгылауда республиканы 2015 жылда бюджетни къалай толтурулганы эмда Борчлу халда медицина страхования фондуну Къабарты-Малкъарда жер-жерли бёлюмюню былтыр финансу болуму сюзюлгенди. Кенгешни спикер Татьяна Егорова бардыргъанды. Анга Правительствону, Контроль-эсеплеучи палатаны, жамаут организацияланы келчелери къатышхандыла.

Аны ача, Татьяна Борисовна жамаут тынгылаула бюджет къалай толтурулганын ачыкъ эм жашырынлыксыз сюзерге онг бергенлерин чертгенди. «Былыр Къабарты-Малкъарны экономикасын Россейге къажу санкцияланы болумунда айнытыргъа тюшгенди. Алай, анга да

къарамай, бюджетни фейдалылыгын ёсдюруге, налоглагъа башчылыкъ этиуно тапландырыргъа, РФ-ни Президентини май указларын толтурургъа къолдан келгенди», - дегенди ол.

Спикер жетишимле бла бирге толтурулмай къалган жумушла болгъанларын да чертгенди. Ол санда налог дисциплинаны игилендирирге, республиканы дотациялыгын азайтыргъа, бюджет ахчаны аялу къоратырча мадарла этерге тийишлиди. «РФ-ни Президентни Владимир Путин Федерал Жыйылыгъа Посланиясында казна ахчаны хар сомуну фйдасын чыгарыргъа чакъыргъанды. Аны ючюн а къырал ырыкыны къоратувга контрольно къатыландырырга керекди. КъМР-ни Башчысы Юрий Коккоу да Парламентте Посланиясында быллай борчланы

салгъанды», - деп эсгергенди ол.

Татьяна Борисовна былтыр бюджетни аялу къоратыу жаны бла уллу иш бардырылганын айтханды. Ол санда къырал власть органлагъа бёлюмнн ахча 10 процентге азайтып, 150 миллион сомну аяргъа къолдан келгенди. «Битеу да бирге уа, тюрлю-тюрлю жумушла толтурулуп, 590 миллион сомну экономия этгенбиз. Ол а федерал программалагъа кирирге, аланы тамамлауға кесибиэни юлюшюбно къошаргъа онг бергенди», - дегенди ол.

Налог базаны кенгертиуге, бюджетте жыйылгъан ахчаны ёсдюруге борчула салынган эдиле да, ол жаны бла тийишли жумушла толтурулгандыла. Сёз ючюн, жеринден тепдирилмеген объекте ючюн налогну аланы кадастр багъасына кере салууну юсюнден

закон къабыл кёрюлгенди. «Ол а жер-жерли бюджетлени толтурургъа онг берликди», - дегенди спикер эмда жыйылыуға къатышханланы ачыкъ ушакъ бардырып, къырал казаны ахча бла жалчытыну жолларын табаргъа чакъыргъанды.

Былырны бюджетни къалай толтурулганыны юсюнден докладны финансла министр Заур Лихов этгенди. Ол келтирген шартлагъа кере, аны фейдалары 25,736 миллиард сом, къоранчылары 28,679 миллиард сомдан аслам болгъандыла. План кёрюмдюлени кёбюсю толтурулгандыла. «Битеу чырмаулагъа, экономика болумгъа да къарамай, бюджетни кёбейтирге къолубуздан келгенди», - дегенди ол.

Ахыры 2-чи бетдеди.

АХЫР КЪОНГУРОУ

Таза жүрекден алгышлаула, огъурлу насийхат сёзле

Тюнене республиканы шахарларында бла эллириде ахыр къонгуроу урулганды. Аны байрамлауға КъМР-ни законла чыгарычу органыны депутатлары да тири къатышхандыла. Наркъсаланы 1-чи лицейин а Парламентни Председатели Татьяна Егорова жохлагъанды.

Бюгон сизни жашаууғуда эсде къаллыкъ къууанчы ишлеригизден бири бола турады. Кезиуло окъу жыл бошлады, аны бла бирге уа хар биригизге школ жылла да тауусуладыла эмда жашауууғуда жангы, бютюн магъаналы кезиуу башланады. Мен кеп да бармай

башха жолгъа тохтарыкъ выпускилени, сабийлери уллу болгъанларын кёрген ата-аналаны, кеп жылланы ичинде сизден билимлерин, сынауларын, жюррек жылыларын да аймагъан усталаны жюрегимден кызылу алгышлайма, - дегенди спикер. Алтмыш төрт выпускникке

айланып, ол аланы бек жууаплы иш-бир къырал экзамен сакълагъанын эсгертип, сиз аны жетишимли берлигизге бир билимлерин, сынауларын, жюррек жылыларын да аймагъан усталаны жюрегимден кызылу алгышлайма, - дегенди спикер. Алтмыш төрт выпускникке

жылларыгызда сиз къонгуроу тауушун кеп керу эшитгенсиз. Берлери дерсле башланганда бла бошалгъанда, башхалары четвертини, окъу юйно ахырла жашауууғу сизни кесигизге кере боллуккъу. Бек башы – жюрегиз тартхан, анга хунеригиз жетген усталыкыны сайлауду. Окъуған

тауушун ахыр кере эшитесиз да, ол сизни эсигизде абадан жашаууға атылганыгъызы белгисича къалса сюеме мен», - дегенди Татьяна Егорова.

Ол выпускилге мындан ары жашауу жолларында жетишимле тежегенди, не муратларыгыз бар эселе да, ала толсунла, дегенди. «Къайда болсагыз да, школугуз, устазларыгыз, школчу шуйларыгыз жарыкъ, аламан эсгерилеригиз болгъанлай къалсынла!» - деп къошанды Парламентни башчысы.

Алгыш эмда насийхат сёзле бла дагыда Урван муниципал районну жер-жерли администрациясыны башчысы Азамат Кошево, лицейни директору Елена Иванова, устазла да селешгенди. Школчула уа назмула айтхандыла, жырлагъандыла, тепсегенди.

Ахырында къонгуроу таууш онбиринчи классда окъууула аны ахыр дерсе чакъырганды. Сау къал, школ! Хош кел, жангы жашау!

КъМР-ни Парламентини
пресс-службасы.

Быйылны окъуу жылы къууанчылы жумушла бла байды

Хасанияны школуну кенг арбазы тюрсюню шарла бла омакъ жасалыды. Жарыкъ макъамла кенгине эшитиледиле. Абадан классланы окъуучулары уа къолларында голлери, кызыл, акъ, кек шарлары бла, школну бошагъанларыны белгиси - кызыл лентаны да тагып, тогуз болгъунчу келгенди. Ата-анала, ыннала, аппала да кепдоле. Быйыл 16-чи номерли орта школун онбиринчи

классын отуз тогуз, тогузунчуну да элли жети жаш бла кызы бошайдыла.

Сагъат тогуз болгъанлай, школчула, къонакъла да тизгинге сюеледиле. Окъуу юйге уа ол кюн школну бошай турганлагъа алгыш этерге, насийхат сёз да айтыргъа Урушуну, урууну да ветеранларыны Нальчик шахар советини председатели Абдулла Мустафа, Къабарты-Малкъар

къырал университетден куратор Зумакуланы Зарема, шахарны билим беруи департаментинден бёлюмюню таматасы Ёзденланы Алина эмда эл башчы Азаматланы Къайсын да келгенди.

Тереди болуучусула, ол кюн жашаууну уллу жолуна атылган жаш адамланы абаданла алгышлагъандыла, экзаменлени жетишимли берип, жүреклерин сайлагъан окъуу юйлеге кирип, билимлерин

андан ары ёсдюрюлери, къыралыбызны кертичи жашлары бла къызлары болуулары, миллетни, тукумну, ата-аналарны, школларыны да намысларына кир къондурмай, жашауда башларын ёрге кётюрюп, таукел алгъа бардырыларын сюйгенлерин да билдиргенди.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Билдиргу

Бир неча кюнне транспорт маршрутла тюрлениркидиле

Нальчикде Пушкин атлы орамны Ногмова эм Толстого орамла бла чекленген кесегинде исси суу барган бергьылга ремонт этиле турады. Ол 25 майга тамамланарыкъды. Болсада транспорт жюрюрча жол а 5 июнда хазыр боллуккъу. Ол кезиуде 5-чи, 7-чи номерли маршрутла Толстой, Шогенцук эм Кешок атлы орамла бла жюрюркдюле.

Нальчик шахар округну администрациясыны пресс-службасы.

Жазылуу-2016

Хурметли окъуучула! 2016 жылны экинчи жарымына жазылуу кампаниян андан ары бардырылады.

Сиз «Заман» газетге почта свазыны кыйсы бёлюмюнде да жазылыргъа онг табарыкъсыз. Алты айгъа жазылыуу багъасы - 788 сом 52 капекди. Почтагъа барып, газетни кесигиз алсагыз а - 712 сом 02 капек. Бу магъаналы ишни тамамланыуун узакъгъа созмагъыз!

Бизни индексидиз - 51532

Бюджет дефицит бла толтурулганды, алай дотацияны азайтырга кьолдан келмегенди

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

2015 жылда казнагъа 10,356 миллиард сом налог жыйылганды, план кёрюмдөле 93,5 процентте толтурулгандыла. Хар заманда, аны төрт налог кьураганды: акцизле, НДС, ырысыдан эмда организациялары файдаларындан тошген Финансла.

Кьоранчлары ислеринден айтханда уа, 19,2 миллиард сом (казна ахчаны 67,3 процент) социальный магьаналы жумушлагъа бёлюнгенди. Аны хайырындан а айлыканы, тюрлю-тюрлю пособиеяны, субсидиялары заманында төлерге, борч жыймазгъа онг бергенди. РФ-ни Президентини май указыранын жашауда бардырырга 1,3 миллиард сом кьоратылганды.

Заур Лихов билдиргенча, былтыр республиканы дотациялыгы 46,5 процент болганды. Бюджет дефицит бла кьуралганды. «Республиканы кьырал борчу 7,3 миллиардга жеткенди», - дегенди ол докладыны ахырында.

Парламентти Бюджет, налогла эм финансла жаны бла комитетини башчысы Михаил Афазагов а докладында республиканы кеси файдаларын бир миллиард сомга ёсдюрюрге онгу болганын иги шартха санаганды. «Кьабарты-Малкьарны экономикасын ышангылы айнууну жалчытууга эмда дефицитин азайтууга энчи эс бурулганды. Акцизден, НДС, ден, организациялары ырыскыларындан жыырга белгиленген ёлчме толтурулганды. «Транспорт налогну план кёрюмдөлери окуна 90 процентте толтурулганды, ол а биринчи кере болады», - дегенди эмда былтыр бюджетни юсюнден законга беш поэтиуй кийрилгенин чертгенди.

2014 жылны бюджети кьалай толтурулганы сюзюлгенде уа республиканы Правительствосуна жети, Финансла министрствогоъа бла Федерал налог службаны Управлениясына эки эсгертиу этилген эдиле. Михаил Галимович айтханыча, бюгонлюкде аладан экиси жашауда бардырылмаганды. «Биз бюджетде белгиленген жумушлары толтурмай, ахчаны федерал арагъа кьайтаруу төрени кьоярга кереклисин кьаты айтхан эдик, алай бу болум былтыр да кьайтарылганды. Андан сора да приватизация планын жарашдырганда, сатылмалыкык объектлени кьошмазгъа деген эдик, алай бу излемибизге да эс бурулмай кьалганды», - дегенди эмда жамауат тынгылаулада кьабыл кёрюлген битеу предложенияда да тамамлангырга кереклисин чертгенди.

Былытыры бюджети толтурулганды кьалай кемчиликле ачыкьалангандыны юсюнден КьМР-ни Контроль-эспелеуучи палатасыны башчысы Ирина Марьяш билдиргенди. Ол айтханыча, отчёт болжалла бузулмай берилгенди эмда ол федерал излемлеге, Налог кодекске келишеди. Болсада бюджети толтурулганды 146 кемчилик ачыкьаланганды, ол санда ахча хайырлы кьоратылмаганы, бухгалтер отчётла жорукьула келишмегенлери, башха бузукуьула да тохташдырылгандыла. «Бюджет ахчагъа башчылык этген 24 министерстводан бла ведомстводан 14-де, ол неда бу жорукьу сакланмай, казна ахчаны кьоратханда кемчиликле этилгенди», - дегенди ол.

Ирина Евгеньевна кьырал программала кьалай толтурулганыны ислеринден да айтханды. Битеу да бирге былтыр 26 кьырал

программа тамамланганды, алада белгиленген жумушлары асламы жашауда бардырылгандыла.

КьМР-ни экономиканы айнытуу министрини орунбасары Ольга Белецкая былтыр Кьабарты-Малкьарны социал-экономика болумуну, республиканы айнытууну прогноз планы кьалай толтурулганыны юсюнден доклад этгенди. Ол эл миолкде, кьурулушда, туризмни айнытууда жетишимлени, халкьы ниши бла жалчытуу, билим беруу, саулуьу кьакьула сфералада толтурулган жумушларыны ислеринден билдиргенди.

Кенгешче Федерал налог службаны Кьабарты-Малкьарда Управлениясыны отчёту да сюзюлгенди. Жамауат тынгылаулада айтылганы эске алып, ахырында тийишли эсгертиуле кьабыл кёрюлгендиле.

Жыйылыуну экинчи жарымында уа Борчу халда медицина страхование фонду КьМР-де жер-жерли бёлюмюню бюджети кьалай толтурулганыны тинтилгенди. Аны юсюнден докладланы фондуну директору Ирина Мишкова, Контроль-эспелеучи палатаны башчысы Ирина Марьяш, саулуьу кьакьула министрини орунбасары Аслан Кауфов, Черке муниципал районуну ара болныканыны баш врачы Аксыланы Махи, 5-чи номерли поликлиниканы баш врачы Марина Емусова этгендиле.

Ала ОМС-ны программасы кьалай толтурулганыны, лютоталы дарманла бла жалчытууну, саусузаланы бакьдырырга кьырал гарантиялары ислеринден айтхандыла. Бу вопросу тинтиу да тийишли эсгертиуле кьабыл кёрюу бла бошалганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Бюгон Россейде предпринимательствону кюнюдю

Тамблагъа таукел кьарайдыла

Кьабарты-Малкьарда, баям, хар регионда, бизнес бла кьореширге сойегенлеге табыгьат неда башха жанлары бла энчилик бардыла. Республиканы жаланда Россейде угьай, кеп кьыралагъа окьуна белгили болган туризм-солуу онгларындан сора, гара сууларыны юсюнден да айтыврга боллуькуду. Ала бла байламлы иш бла кеп предпринияла кьорешедиле. Ол санда Биттуулары Магомет башчылык этген "Аква-7" общество да.

Предприния кьуралганы он жыл чакьлы болады. Ал кезиюледе тахта кегетле, жемیشه, консервала сатыу бла кьорешир тургандыла. Ызы бла гара суулары да шешалагъа кьуюп тебирегендиле. Аланы "Нальчик" ат бла тыш регионлагъа сатадыла, ол санда Астрахань, Саратов, Владимир областьлагъа, Саранск шахаргъа да. Предприния анда тюкенле тутмайды: оптовый базалагъа жибереди. Алыучула бла келишимле этилгени себепли иш да белгиленген ызы бла барады. Фирма кесини продукцияны республиканы кесинде сатмайды. Магомет айтханнга кере, мында быллай производство бла кьорешгенлени саны аслам болганыны себепли конкуренция бек уллууд.

Ишде хайырланылган оборудуванияны тыш кьыралладан сатып алырга тошеди. Кертиди, ала хар жаны бла да тутхулу болганылыкьга, багьалары да уллууракь

УЛЬАШЛАНЫ Мурат.

Магометни предприниясында да бардыла алай чурумла. Ишлей турган эмда жангы оборудуваниягъа да наладчик керекди. Алай алай уста адам а табылмайды. Бир бирде хунерли адамлары башха шахарладан окьуна чакьырырга тошеди. "Кеп болмай, сез очюн, бири Туапседен келип, ишни алай тамам этгенди. Алай ол бир чуруму кетериге чакьырылсын, техниканы харкюнлюк жумушларына ол халда кьараргъа уа онг тошеди. Аны бир уакьу заты бузулса, адам келгинчи битеу производствону тохтатып турурга тошерикди", - дейди ол.

Предпринияда урунганлары саны да жылны кезиюне кере алай болады. Жылыула бла сатыу да игленеди, аны бла производсто да тириледиле. Иш кьазуауат заманда суулары кьуйган цехде онеки-онбеш адам кьармашады.

Жууукь кезиюлеге планларыны юсюнден айтханда, предпринияны башчысы татты суула да чьыраып башларгъа таукел болганын билдиргенди. Керекли оборудуванияне кеп болмай алынганды. Шёндю аны орнатыв, ише хазырлау жумушлары бла кьореше турадыла. «Алгъа бу суулары бир эки тюрлюсю чьыгарыллыкьды, артада уа, сурам болганнга кере, аланы кёбейтирге боллуькуьуз», - дейди Магомет.

кеledi. Алагъа техника керекле сатып алганды тынч тойюлдо.

Производство бла байламлы бизнесни кьурагъанда, баш магьана, ол да баямды, продукцияны сатар жерни табуьуга бериледи. Алыучу болмаса, абери чьыгарып тургандан не хайыр. Ишни бардырганда уа, оборудуванияны билгенле, башха кадрла, кьара ишчиле да изленедиле. Экинчили бла чьыраулуьу жокь эсе, специалистлени тапхан а кёбюсюнде женгил болмайды.

Быйылны окьуу жылы кьуюайчылы жумушла бла байды

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Быйылгы окьуу жыл орта школну зсинде кеп ахшы ишлери бла кьаллыкьды. Жашла бла кьызла, тюрлю-тюрлю шахар, республикалы, россейли конкурслагъа, олимпиадалагъа кьатышып, кеп кере биринчи жерле алып, атларыны иги бла айтдыргандыла. Спортда да жетишимле болдургандыла. Эки окьуучу- Алпайланы Назияла бла Негерланы Альберт а - кьолдан усталаны республикалы эмда Шимал-Кавказ регион конкурсларында хорлап, июнь айда Таганрогда бардырыллыкь Битеуроссей эришуилеге кьатышыргъа хазырланадыла. Андан да ала жетишимли болуп, махтаулу жерле алып келгилерине ышанабыз.

Онбир эмда тогуь жылны ичинде аланы койретген устазлагъа - Ксаналаны Любагъа, Тёппеланы Зоягъа, Мисирланы Зоягъа, Елена Скворцовагъа бла Забакьланы Розагъа алгъа школчула, ызы бла уа ата-анала, элли ончуулары да кьыйын ишни тамамлагъанлары очюн ыспас этгенлери айтхандыла. «Бизге бек уллу сауьуга биз окьутхан сабийлени мындан ары жашауда жетишимли болууларыды», - дегендиле устазла да.

Кьуюанчылы линейканы ахырында уа 1-чи классланы бошаган жашчыкьла бла кьызчыкьла выпускниклеге жораланган назмуланы келден айтхандыла, кеслери да аладан сауьугала алгандыла. Ахыр кьонгорууну уа 11-чи эмда 1-чи классланы айырмалы окь-

уучулары Шахмырзаланы Амин, Тёппеланы Салима, Киштикьланы Фатимат эмда Газаланы Азамат эшитдиргендиле.

ХОЛАЛАНЫ Марзият. Суратны автор алганды.

ОНОУ

Айлыкьны бек аз ёлчемин 21 процентге кётюрлюкдюле

Кьырал Думаны депутатлары 2016 жылда 1 июльдан иш хакьны бек аз ёлчемин (МРОТ-ну) 21 процентге кётюрюню дурус кёргендиле. Премьер Дмитрий Медведев кьабыл этерге чакьыргъан законопроектге кере, МРОТ 1296 сомга ёсерикди - шёндюго 6204 сомдан 7,5 минг сомга. Болсада ол жашау этерге жетери ахчаны бек аз ёлчеминден эншигеде кьаллыкьды. Урууну эмда социальный кьоруулау министерствону шартларына кере, быйылны биринчи кварталында жашау этерге жетерик ахчаны бек аз ёлчмени 9776 сом болганды.

Бусагьатда МРОТ 6204 сомну тутады (жылны башындан бери

ол 4 процентге кётюрюлгенди). Ма ол «бек аз ёлчмеге» кере боладыла пенсияла, социальный телеуле, иш хакь да - бюджет сферада кибик, энчи иели секторда да. Ишленген адамны хакьы МРОТ-дан аз болмазгъа керекди, ол ауругъан кезиюде анга теленген пособие да ма анга кере төрегеди, деп айтылады законопроекте.

МРОТ-ну 7 минг 500 сомга дери кётюрюу - файдаланы кьоруулау бек кьыйматлы мадарды, деп анылатады Кьырал Думаны Урууну, социальный политика эмда ветеранлары ишлери жаны бла комитетини башчысы Ольга Баталина («Единая

Россия»). Ол жаны бла поэтиуле жарашдырып, «единороссла» башчыларыны премьер Медведевни - буируьуну толтургандыла.

«Бек аз ёлчмени» ёсгени миллионнга жууукь урунган адамны кьолайын игилендиле. Аладан 87 проценти кьырал эмда муниципал учрежденияда, 13 проценти уа экономиканы кьыраллыкьы болмагъан секторунда ишлейдиле. «Айлыкьлары аз болган, МРОТ-ну ёлчменине жетмеген ишледе бюгонлюкде, төреде болганыча, бюджет сферада тишируула, техникле да ишлейдиле. Билим берууде да аллайла кепдюле -

вахтёрла, гардеробщикле, гиче персонал да», - дегенди Баталина. «Бизде иш хакьны бириккен фонду 19 триллион сом болганын эске аласьакь, ахчаны колешиюно амалын тюрлендируу бла быйылны 1 июльда бу башында айтылган онууну толтурургъа кьолдан келикди. 2017 жылда 1 январьдан а бюджет учреждениялары кьоранчларына ахчаны белгилей, биз иш хакьны фондуну ёсгенин эске алыкьбыз», - дегенди Ольга Баталина.

МРОТ-ну жашау этерге жетерик ахчаны бек аз ёлчменине 2020 жылгъа дери жетдириге бек бердилье властьла. «Российская газета».

Документле

Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны 2016 жылда 19 майда чьыгарылган 57-УГ номерли Указы бла кьабыл кёрюлгенди

Кьабарты-Малкьар Республиканы бир-бир кьырал кьуулкьларында ишлегенле тыш кьыралланы, халкьла аралы организацияланы, политика партияланы, башха жамауат биригуени бла организацияланы сыйлы эмда энчи махтаулу атларын, сауьгаларын эмда башха белгилерин кьалай алыргъа кереклисини юсюнден БОЛУМ

1. Бу Болумда Кьабарты-Малкьар Республиканы бир-бир кьырал кьуулкьларында ишлегенле Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны эркинлиги бла тыш кьыралланы, халкьла аралы организацияланы, политика партияланы, башха жамауат биригуени бла организацияланы сыйлы эмда энчи махтаулу атларын, сауьгаларын эмда башха белгилерин (илму эмда спорт сауьгаладан башчаларын) кьалай алыргъа кереклисини тохташдырылады.

2. Тыш кьыралланы, халкьла аралы организацияланы, политика партияланы, башха жамауат биригуени бла организацияланы сыйлы эмда энчи махтаулу атларын, сауьгаларын эмда башха белгилерин Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны эркинлиги бла жаланда Кьабарты-Малкьар Республиканы кьырал кьуулкьларына Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысы кеси салган эмда аладан да ол кеси кетерген адамла алыргъа эркиндиле.

3. Тыш кьыралланы, халкьла аралы организацияланы, политика партияланы, башха жамауат биригуени бла организацияланы сыйлы атларын эмда сауьгаларын алган неда аладан ол сауьгаланыргьыны юсюнден билдириуну алган кьуулкьчу юч кюнню ичинде Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысына тыш кьыралны, халкьла аралы организацияны, политика партияны, башха жамауат биригуени неда организацияны сыйлы атын, сауьгасын неда башха энчи белгисин алыргъа эркинлик беририни юсюнден телеки бу Болумну 1-чи кьошганында кёргозтолген формагъа кере жарашдырып береди.

4. Сыйлы аты, сауьганы алыргъа унамагъан кьуулкьчу юч кюнню ичинде Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысына тыш кьыралны, халкьла аралы организацияны, политика партияны, башха жамауат биригуени неда организацияны сыйлы атын, сауьгасын неда башха энчи белгисин алыргъа унамагъаныны юсюнден билдириуну бу Болумну 1-чи кьошганында кёргозтолген формагъа кере жарашдырып береди.

5. Кьуулкьчу сыйлы аты, сауьганы Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысы аны телегине кере ону чьыгаргьыны алгъан эсе, аланы алган кюннен башлап юч кюнню ичинде сыйлы аты бла сауьганы алыр ючюн берилген документлени эмда алагъа кьошылган документлени да кеслери Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны Администрациясыны кьырал службаны бла кадрланы ишлери жаны бла

управлениясына сакьланьырга береди. 6. Кьуулкьчу сыйлы аты, сауьганы ишчи команда-ровкагъа барган заманда алгъан эсе, неда алыргъа унамагъан эсе, телеки неда билдириуну командировкадан кьайтхан кюн берирге керекди.

7. Кьуулкьчуну телеки неда билдириуну, сауьгалагъа кёргозтолген документлени эмда сыйлы атха бла сауьгалагъа кьошылган документлени кеслери бу Болумну 3-5-чи пунктларында кёргозтолген болжалада берирге онгу болмай кьалгъан эсе, ол телеки неда билдириуну, сауьгалагъа кёргозтолген документлени эмда сыйлы атха бла сауьгалагъа кьошылган документлени кеслери анга алай этерге чьырмау этген сылтауну кетерген кюнню экинчи кюннен кеч кьалмай берирге борчулууду.

8. Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысы телеке кьарача этиуну, Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысына телеки бергенге, анга кере, Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысы не ону этгенини юсюнден билдириуну, билдириулени эсепге алыуну борчуну Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны Администрациясыны кьырал службаны эмда кадрланы ишлери жаны бла управлениясы Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны Администрациясыны таматасы тохташдыргъан низамгъа кере толтурады.

9. Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысы кьуулкьчуну бу Болумну 5-чи пунктунда кёргозтолген телекин кьабыл кёрюе эсе, Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны Администрациясыны кьырал службаны эмда кадрланы ишлери жаны бла управлениясы он ишчи кюнню ичинде ол кьуулкьчугъа сауьгалагъа кёргозтолген документлени эмда сыйлы атха бла сауьгалагъа кьошылган документлени кеслери тыш кьыралны тийишли органына, халкьла аралы организациягъа, политика партиягъа, башха жамауат биригуге неда башха организациягъа жибереди.

10. Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысы кьуулкьчуну бу Болумну 5-чи пунктунда кёргозтолген телекин кьабыл кёрюе эсе, Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысыны Администрациясыны кьырал службаны эмда кадрланы ишлери жаны бла управлениясы он ишчи кюнню ичинде ол кьуулкьчугъа аны юсюнден билдиреди эмда сауьгалагъа кёргозтолген документлени эмда сыйлы атха бла сауьгалагъа кьошылган документлени кеслери тыш кьыралны тийишли органына, халкьла аралы организациягъа, политика партиягъа, башха жамауат биригуге неда башха организациягъа жибереди.

Приложение №1
к Положению о порядке принятия лицами, замещающими отдельные государственные должности Кабардино-Балкарской Республики, почетных и специальных званий, наград и иных знаков отличия иностранных государств, международных организаций, политических партий, иных общественных объединений и других организаций

Главе Кабардино-Балкарской Республики
от _____
(Ф.И.О., замещаемая должность)

Ходатайство
о разрешении принять почетное или специальное звание, награду или иной знак отличия иностранного государства, международной организации, политической партии, иного общественного объединения или другой организации

Прошу разрешить мне принять _____
(наименование почетного или специального звания, награды или иного знака отличия)

(за какие заслуги присвоено и кем, за какие заслуги награжден(а) и кем)

_____
(дата и место вручения документов к почетному или специальному званию, награды или иного знака отличия)

Документы к почетному или специальному званию, награде и документы к ней, знак отличия и документы к нему (нужное подчеркнуть)

_____
(наименование почетного или специального звания, награды или иного знака отличия)

_____
(наименование документов к почетному или специальному званию, награде или иному знаку отличия)

сданы по акту приема-передачи от « ____ » _____ 20 ____ г. № _____ в управление по вопросам государственной службы и кадров Администрации Главы Кабардино-Балкарской Республики.

« ____ » _____ 20 ____ г. _____
(подпись) (расшифровка подписи)

Приложение №2
к Положению о порядке принятия лицами, замещающими отдельные государственные должности Кабардино-Балкарской Республики, почетных и специальных званий, наград и иных знаков отличия иностранных государств, международных организаций, политических партий, иных общественных объединений и других организаций

Главе Кабардино-Балкарской Республики
от _____
(Ф.И.О., замещаемая должность)

Уведомление
об отказе в получении почетного или специального звания, награды или иного знака отличия иностранного государства, международной организации, политической партии, иного общественного объединения или другой организации

Уведомляю о принятом мною решении отказаться от получения _____
(наименование почетного или специального звания, награды или иного знака отличия)

_____
(за какие заслуги присвоено и кем, за какие заслуги награжден(а) и кем)

« ____ » _____ 20 ____ г. _____
(подпись) (расшифровка подписи)

«Кьабарты-Малкьар Республикада адамны иммунодефициитни вирусу (ВИЧ-инфекция) кьозгъаган арууулары жайылуларыны жолун кесиюню юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну 11-чи статьясы кючюн тас этгенге санауну юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну юсюнден

Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини БЕГИМИ

Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини бегим этеди:

1. «Кьабарты-Малкьар Республикада адамны иммунодефициитни вирусу (ВИЧ-инфекция) кьозгъаган арууулары жайылуларыны жолун кесиюню юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну 11-чи статьясы кючюн тас этгенге санауну юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини Председатели Т.ЕГОРОВА

Нальчик шахар, 2016 жыл 28 апрель, №475-П-П

«Кьабарты-Малкьар Республикада адамны иммунодефициитни вирусу (ВИЧ-инфекция) кьозгъаган арууулары жайылуларыны жолун кесиюню юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну 11-чи статьясы кючюн тас этгенге санауну юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини бегим этеди:

1. «Кьабарты-Малкьар Республикада адамны иммунодефициитни вирусу (ВИЧ-инфекция) кьозгъаган арууулары жайылуларыны жолун кесиюню юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну 11-чи статьясы кючюн тас этгенге санауну юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини Председатели Т.ЕГОРОВА

Нальчик шахар, 2016 жыл 19 май, №28-ПЗ

юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну кьабыл кёрюрге.

2. Ол Законуну Кьабарты-Малкьар Республиканы Башчысына кьол салдырып эмда халкьгъа туура этер очюн жиберирге.

3. Бу Бегим кьабыл кёрюлген кюнден башлап кючюне киреди.

11-чи статьясы кючюн тас этгенге санауну юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини бегим этеди:

1. «Кьабарты-Малкьар Республикада адамны иммунодефициитни вирусу (ВИЧ-инфекция) кьозгъаган арууулары жайылуларыны жолун кесиюню юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну 11-чи статьясы кючюн тас этгенге санауну юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини Председатели Т.ЕГОРОВА

Нальчик шахар, 2016 жыл 28 апрель, №475-П-П

«Кьабарты-Малкьар Республикада адамны иммунодефициитни вирусу (ВИЧ-инфекция) кьозгъаган арууулары жайылуларыны жолун кесиюню юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну 11-чи статьясы кючюн тас этгенге санауну юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини бегим этеди:

1. «Кьабарты-Малкьар Республикада адамны иммунодефициитни вирусу (ВИЧ-инфекция) кьозгъаган арууулары жайылуларыны жолун кесиюню юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Законуну 11-чи статьясы кючюн тас этгенге санауну юсюнден» Кьабарты-Малкьар Республиканы Парламентини Председатели Т.ЕГОРОВА

Нальчик шахар, 2016 жыл 19 май, №28-ПЗ

Ю.КОКОВ

Эсепте

Росейин халкы устасы (2001 ж.) Жангулан-ланы Хамзатын жашы Ибрагимге бу кюнледе 90 жыл толлук эди. Аны бусагьатда да тутадыла адамла эслеринде, ол этген агъач аякъланы, таякъланы неда ол фотоаппарат бла алдыргьан суратланы суйюп, сыйлап сакълайдыла юйлеринде.

Бу агурлу, халал тамата бла къадар тубеттенине, аны бла ушакъ бардыргьа онгум болгьанына ыразыма. Аны тазэ жоре-гинден чыкьган алгышлары да эсимдедиде. Жангулан улу бла тобеишюм журналист-тикада эм ал атламым эди. Аны себепли ол артыкъ толу да тойюлдо.

Алай а ала аны айтхан сёзлеридиле, аны ючюн да эм биринчи интервьюум болгьаны себепли да сакълагьанлай турганма. Биз аны бла жолукьгьандан сора кёп бармай,

жарсыуьга, акъсакьал дуниясын алышхан эди. Биз бюгон сизге тежеген ушакъ да бас-маланмай кьалгьанды.

Ол кеси этген таякъларындан бирин да берген эди сауьгаьга. «Быланы жорюттен адам саулуьгьундан хазна кыйналмайды, узакъ ёмюр да сиреди, сизге да насып келтирсин», - деп, кёп ариу сёз айтхан эди. Аны алайлыгына, керттильгине шагьат болурьга тошгенди. Бу таякьны кыйын атам жорютгенди. Аны кьолуна алгьаны сайын устаьга алгьаш эте жашагьанды.

Агьчдан адырла этгенницден сора да, публицистика, жазьучулукь, сурат алыу иш бла да кюрешгенди. Аны «Зепака» деген повести халкьыбызны зор бла кёчюрюлгенини юсонденди. «Чудесный дар» деген китабы ючюн а (2002 ж.) диплом бла сауьалангьанды.

«Ёсюп келген тёлню халкьыбызны хазнасынган ангьлауу болса сюеме»

- Ибрагим, кьол усталыкъьга къалай юйренгенигизни юсонден айтсагьыз эди.

- Мени анымы атасы Бакуланы Шыйх бек хунерли адам болгьанды. Гитче заманында окуна аны ишлегенине кьарап туруучу эдим. Ол бир зат этип бермеген Огьары Малкъарда хазна юйюр жокъ эди.

Атадан, анадан да эртте айырылгьаным себепли мени школдан башка ёксоз сабийле бла бирге кёп жерлеге айландырып тургьандыла. Бир жол а Нальчикге, Пионерлени юйюне келгенибизде, Шахмырзаланы Саид биллими болурьга кереклисини юсонден кёп айтхан эди. Алай бла мен артада таулу школ-интернатда да окуьганма. Билим алыурьга иттинуубюз болгьанлыкььга, уруш кьоймагьан эди.

Кьол усталыгь а манга Аллаждан келгенди. Нек дегенде пенсиягьа дери мен сурат алыучу болуп турганма. Ишни кьойгьан кезиуюмде шахарны орамында бара турганымлай, кесилип тургьан терекни кёреме, аны бутакьын алып, юйге келтиреме. Бир зат эталыр эсем деп кюрешеме да, кесим да билмей тургьанлай онбеш сынжыры болгьан ариу голпан этеме. Ма алай бла башлагьанма мен бу жумушуну.

Сурат алыучу болуп ишлегениме дейсиз. Сора сизге сурат алгьаным огьесе агьчдан бир зат ишлегени жуукьуду? Алаы араларында башхалыгь а бармыды?

- Эки затны тенглешдиргенде, бир башхалыкъ неде да бола болур. Алай мен ала-ны къачан да бирден айырмагьанма. Нек дегенде сурат алыу бла къыралны бек иги заманында кюрешгенме. Туристлени хайыры бла республикабызны ариу жерлерин да кёргенме. Айхай да, кёп аламам кадр да алгьанма, сора аланы жыйышдырып, альбомла да жарашдыргьанма.

Агьчдан адырларымы да суратларын алдыргьанма. Нек дегенде аланы кёбюсун манга юлеширге тошгенди. Сора хазырлагьан затымы сураты къалса, ол сакъланса да игиди. Агьччдан ишле-генлерим Кьашхатауда, Искусстволаны институтунда да бардыла. Таякъланы да мингге жууьгун адамлагьга сауьалагьанма. Сау болсунла, кёпле, ыразылыкъларын билдирип, ыспас этгендиле.

Адырланы ишлей туруп къайсы агьачны хайырланасыз?
- Мен каштандан этеме аламы. Ол жуму-

шакьды да, аны бла кюреширге тынчды.

Жумушакь агьач сакълангьан а этемиди?

- Аны тюз соргьанса. Каштандан иш-ленген затланы сакьлагьан кыйын болады. Жумушакьлыкъларындан сора да, ала кьургьакьсысала, жарылып къа-ладыла. Мен а алай болуп, этген жумушум зырафланмаз ючюн, адырланы хазырлай туруп, аланы кыйнатхан да этеме. Ол заманда уа суугьга къаллай болса да кереклисича бир жау кьуама. Аны себепли ол артада жарылмазгьа да жарайды. Къай-натханым бла чекленип къалмай, мен адырны ариу ишлеп бошагьандан сора лак бла да бойяма. Аны себепли аламы кёп заманны сакьларгьга боллукьуду.

Сюйюб а къайсы адырны ишлейсиз?
- Кёлленсенг, нени да этерге болады. Алай кёбюсюнде юллелени, таякъланы ишлерге бек сюйгенме. Эрттеден келген төрелеге кесим да бир зат кьошаргьга да кюрешгенме. Сёз ючюн, мен таякъланы «хан таякьлагьга» ушатип ишлегенимге, бусагьатда аллай материалла жокьдула.

Юйде кьургьан кёрмючюгьозде да таякьла бла юллеле аслам жерни аладыла. Алай мени сейир этдирген а чепкен агьач бла голпанланы ариулуьгьуду. Бу тукьум затланы кертиси бла да бурун заманда къаллайла болгьанларын биллип ишлеген а кыйын туйюлмюдюз?

- Аланы барысын да сабий заманымда кёзюм бла кёргеним эсимде кьалып, алай этгенме. Чепкен агьач бла чоллакъьга уа кёлпле да сейирсингендиле. Ким биледи,

мен халкьыбызны турмушун бек сюйге-ним да болуша болур манга. Тарыхны уа билген да этеме дегге боллукьма.

Таулула эртте заманлада жорюттен адырланы атларын окуьна шёндю кёбю-бюз билмейбиз. Сёз ючюн, биз бусагьатда неге да «бочка» деп кьойганлыкььга, халкьда аны төрт тюрлюсю жорютю-генди. Эсимдеди, сабий заманымда уллу юйдегиледе чапчакь (бочканы бир тюрлюсю) болуучусу. Анга бир 400 чакьлы литр сыйынганды. Анда уа бишлакь, тузлукь сакьлап болгьандыла. Кесине да гитче басхыч салынганды.

Этген затларьгызыны альбомларын да чыгаргьансыз. Биринчи кёрмючюз а къачан болгьанды?

- Ишлеген адырларымы юслеринде да суратла салып турганма. Сурат да, адыр да бирча сакьланыр деген акьылда. Ёсюп келген жаш тёлню халкьыбызны хазнасынган ангьлауу болса сюеме. Аны себепинден кьурагьан эдим кёрмючлени да. Биринчи кере уа адамла этген адыр-ларымы 1998 жылда Музыка театрда кёрюрге онг тапхандыла.

Хау, фахму кьудуретден келеди, алай илхамсыз а бир иш да тынгьлы боллукь туйюлдо. Аллаж бергенден сора да, тутхан жумушуну кесинг жорегинг бла сюерге, аны хурметлерге керексе. Сёз ючюн, бизни ишибизде хар этген затына кьол жылыуунгу бересе. Андан сора уа, ол фахму хунер сени жанынгда, къанынг-да да болурьга керекди.

Адам кеси билген затны бу жашауда биреге кьюрьга да керекди. Табийгьатны жорукьлары алайдыла. Сизни уа кьол усталыкъьга туюндюргенигиз бармыды?

- Юйрет дегенге мен билген затымы бир заманда жашьргьан, кьызгьанган, эриннен да этмегенме. Хасания элни школунда эки жыл ишлегениме. Анда да усталыкъьны бу тюрлюсюне бек иги, ариу тюзелген жашькьла бардыла. Аллаж айтса, ала да бир ыз кьоярла деп ыша-нама.

Тукьмудан адамланы алып айтханда уа, бу иш Жангуланланы къанында болгьаны себепли аталарьбыз башлагьан жумуш ёчюлмез деп ийланама. Кьол усталыкъь бла жашладан бири да кюрешип тургьан-ды. Мени ызым бла баргьан туудугьум Элдарды.

МОКЪАЛАНЫ Зухура.

Эсепте

Тырмашхан окьуучулагьга - сауьгала

Кёп болмай Черек муниципал районну администрациясында битеуроссей эришю-лени муниципал кезиуюнде хорлагьан школчуланы сауьгалагьандыла. Озгьан жылда бла быыл анда онсе-гиз школ предметден олим-

пиадала бардырылгьандыла. Алада 58 окьуучу биринчи жерлеге тийишли болгьандыла. Аланы санында Кьашхатаудан Чеченланы Далида, Чочайланы Сауьгалагьандыла. Озгьан жылда бла быыл анда онсе-гиз школ предметден олим-

Малкъардан Хулчаланы Тимер-лан; Жемталадан Марианна Чеченова эмда Аушигерден Милана Карданова, Алина Уру-сова. Жыйылыну ахырында уа келгенлени татлы аш-азыкъла бла сыйлагьандыла.

Бизни корр.

Чакьырыу

Болушлукь изленеди

Кыйын болумгьга тошген сабийлеге болушлукь этген фонд жыл сайын «Добро-вольцы - детям» деген битеур-оссей акцияны бардырады. Социал проектин баш борчу - кыйналгьан сабийлеге, ол санда сакьатлагьга, болушурьгады, толу юйюрле сакьланырча этергеци эм бу жаны бла жамауатны бирик-дирдиргеди.

Акциягьга адамла, юй-юрле, жашау чырмаулагьга тошген балала, кьырал эмда муниципал власть органла, организацияла, журналистле эм башхала кьошулурьга аркидиле.

Проект 15 сентябрьде бошаллыкьды. Анга тири къатышханлагьга диплома эмда эсде кьалырача сауь-ала берилдикле. Бу ишни юсонден толу информаци-яны WWW.fond-detyam.ru электрон адресде окьургьга боллукьду.

КьМР-ни Басма эмда асламлы коммуниция жаны бла кьырал комитетини пресс-службасы.

Билим беруу

Ахшы тюрлениуле

Кьабатыр-Малкъар кьы-рал университетини колледж-леринде окьууну бошаш, бу вузда хакъ төлеп заочно окьуйма дегенлеге аны багысы 25 процентге аз боллукьду. Аны юсонден абитуриентле бла тубе-ишюнде КьМКЪУ-ну про-ректору Артур Кожаров айтханды, деп билдирген-диде университетни пресс-службасындан.

Тубеишюнде жаш адамла окьууну, университетте кирира амалланы, обще-житияла бла байламлы кёп соруула бергендиле. Анда айтылгьанчы, кол-леджлени бошагьанлагьга бакалавриятда окьуу къыс-картылып, энди юч жылды.

Хакъ төлеп окьууда да тюрлениуле болгьанла-ры белгиленгенди. Сёз ючюн, бу ише лгота хал-да кредит окьуна алыурьга боллукьду. Ахчаны Сбер-банк береди. Жаш адам окьугьан кезиуюнде жа-ланда аны процентлерин төлейди. Борчуну къалгьан кесегин а ише киргенден сора он жылны ичинде жабаргьа онгу барды.

Дагььга, жыйылууда билдирилгенича, къызыл дипломлары болгьанланы балларына, университетте киргенде, энтта да беш балл кьошулулукьду. Обще-житиялада жерле бла да кьытлыкь болмагьаны да чертилгенди. Университет-ни юйрету иш эмда соци-альный вопросла жаны бла проректору Аюес Кумыков айтхангга кёре, шёндю алагьга тынгьлы ремонт этиле турады. Жангы окьуу жыл башлангьаны бла ала да студентлеге эшиклерин ачарькьдыла.

Бизни корр.

Экзаменнге шоколад бла суу келтирирге жарайды

Рособрнадзорда ЕГЭ-ни бардыруну юсю бла «исси ыз» кьурагьанды. Быыл Бир кьырал экзаменни 700 минг адам берликди. Ахыр юч айны ичинде ведомствогьга школ-ланы выпускниклеринден бла ата-аналадан 2000-ден аслам соруу келгенди. Аланы уа жа-ланда телефон неда электрон почта бла угьай, соцсетъни, You Tube видеохостингни бо-лушлугьу бла да берирге бол-лушуду.

Бегирек нени юсонден со-радыла? «ЕГЭ-де борчлу хал-лы сынаулары - орус тилни эм математиканы - кьурауну бла бардыруну жорукь-ларын. Аланы экинчи кере къайтарып неда апелляциягьга беруиуну амалларыны эм видеокьаруаланы юслеринден да сюедиле билирге»,-дейди Рособрнадзорну башчысыны орунбасары Анзор Музаев.

«Сайлагьан предметимден ЕГЭ-ге бармай къалыурьга уа жараймыды?»-деп сорады телефон бла Саратов область-дан Анна. «Жарайды, аны ючюн юридический жаны бла кьоркьуу да жокьду. Бир адам эки да салыкъ туйюлдо. Болсада ангьларгьга керекди, экзамен бериллик пунктда сизге деп хар зат хазыр бол-

гьанын эм битеу материалла да келтирилгелерин»,- деп жууаплайды Музаев.

Москва областьдан выпуск-никни анасы сёлешип: **«Кьы-зын майдалгьга бошай турады школну. Ол ЕГЭ-лени бек иги бералмаса, аланы эсеплери аттестатдагьы оценокалагьга хата этерикмидиле?»-деп жасыгьанды. «Угьай, жалан-да аны баллары белгиленген эм алаша порогладан аз болуурьга жарарыкъ туйюлдо»,- деп ангьылатды ведомствону башчысыны орунбасары.**

Омскдан школчула уа апел-ляцияланы юслеринден билир-ге суйгендиле: «Экзаменни жаланда экинчи кесегини со-рууларын берирге боллукьду апелляциягьга. Биз анда бир формулировканы жаратмагьан эсек, неда тюз жууаплагь-аныбызгьга ишеклигьибиз бол-май, аны ючюн балл алмай къалгьан эсег а, не этерге керекди?» Экспертле былай айтадыла: «Тюзду, жууапланы биринчи кесегине компьютер къарайды, аны себепли ала бла апелляциягьга барыргьга жарамайды. Дагььга къаллай болса да бир сорууну жарат-магьанбыз неда ангьыламагь-анбыз дегге боллукь туйюл-до. Ише жангыдан саулайда

бирден кьаралады. Алай а окьуучуну ЕГЭ-ни бардыруу жаны бла бир ушатмагьан заты болса, аны юсю бла апелля-цияны ол кюн окьуна берирге керекди».

Соцсетъледен а былай со-руу келгенди: **«Экзаменле июньну ортасында бошал-лыкь эселе, мен аттестатымы заманында алыурьга жетишал-лыкь мамы?»** Анзор Музаев аны былай жапсарады: «Рас-писанияны жарашдыра туруп, биз ол затланы барысын да эсизбизде тутабыз. Аттестатны алыур ючюн эки экзамен-орус тил эм математика-бериледи. 15-18 июньнга дери бу пред-метледен ишлеге кьаралып бо-шап, аланы эсеплери да сизге белгили боллукьдула. Аладан биринден «эки» алгьаннга уа аны жангыдан берирге эркин-лик барды.

Рособрнадзор бла видеос-вязьда уа Санкт-Петербургда Сокуьр неда кёзлери осал кёрген сабийлени школ-интернаттында: **«Алагьга энчи бланкла хазыр этилликмиди-ле?»** - деп соргьандыла. «КИМ-ле барысы да Брайльны шриф-тине кёчюрюлгендиле. Алада кыйын графика жокьду. Бол-сада окьуучулагьга бир затны суратлау жаны бла берилген

иш асламыракь боллукьду. Аны себепли бирселеден тын-чыракьды деп сунаргьга керек туйюлдо»,- деп хапарлагь-анды ФИПИ-ни директору Ок-сана Решетникова. Эсизиге салайыкъ, регионланы бары-сына да сынау халда Брайль-ны шрифти бла жазылгьан бланкла экзаменни аллында кёзлери осал кёрген школчула анга юйренирле деген акьылда да жиберилген эдиле.

Электрон почта бла Ко-строма областьдан Сергей: **«Кесибиз сайлагьан экза-менлени сентябрьде берирге жарарыкъмыды?»-деп со-рады.**

Экспертле ангьылатхангга кёре, быыл сентябрь айда ЕГЭ боллукь туйюлдо.

«Биреге шоколад, шеша бла суу алыурьга жараймы-ды?» - деб а Ставропольдан Кирилл билирге суйгенди. «Алыурьга уа жарайды, алай шоколадны тышында къабугь-ун кетериге тилериклерине уа хазыр болуурьга. Аны биргеси-не шпиргалкала келтиргенле бар эдиле бирси жыллада»,- деп билдиргендиле ведом-стводан.

Ирина ИВАЙЛОВА.
«Российская газета».

АКЦИЯ

Көрмюч, фильм, жырла

Бу кюнледе Нальчикде Суратлау искусстволаны А.Ткаченко атлы махкемеде «Музейде кече-2016» акция бардырылды. Анда Совет Союзну белгилли художниклери чыгармалары сальнигандыла. Урушу ветеранлары бла туюбушу да кырларган эди.

Акция бардырылган ингириде Шимал Кавказны искусстволары институту устазлары, студентлери да жырла эшиттиргендиле, жья, миллет кюбузлада, баянда да айтылы композиторлары-бызны махамларын сокъгандыла. Милана Абикова бла Карина Асадуллаева Кыулианы Кыайсынны - «Мамырлык, кыуанч сизге, жашаганла» эм Алим Кешоковну «Дом родной» деген назмуларын шатык окыгандыла. Залдагыла алагы ыразылыкларын кызыу кырлары бла билдиргендиле. Ветеранлары хор урушдан сора мамыр жашауга аталган жырлары айтхандыла. Аны бла чекленмей, Киновидеоучрежденияны фондундан «Неподдающиеся»

деген тере магъаналы фильмни кёргозтгендиле. Суюгенлеге уа музейни ичинде экскурсия кыраганды. Культура арада экспонатланы кыайдан келтирил-

тойюлдо. Аны себепли бизге быллай жарык кёрмючле кырап турганлары ючюн бу байрам бла мында ишленгенни барысын да алгышлайма, - дегенди КъМР-ни культура министри Мухадин Кумахов.

ТЕМУККУЛАНЫ Амина
Суратланы ТОЛГУРЛАНЫ
Камал алганды.

Илму

Университет хайырлы проектлеге кышуулукуду

Къбарты-Малкъар кырал университетте кеп болмай "Халкыла аралы тау башламчылык" (MRI) организацианы таматасы, Берн университетни профессору Рольф Вайнгартен бла РАН-ны География институтунда ЮНЕСКО-ну МАБ-6 кыуууну таматасы Алексей Гуна келгендиле. Кыонакыла бла вузу ректору Юрий Альтудов, илму-излем

ишле жаны бла проректору Алексей Савинцев эм башкала туюбешгендиле, деп билдиргендиле КъМР-ну пресс-службасындан. Вайнгартен бла Гуна университетте эки проект бардырырга боллугун билдиргендиле. Биринчиси "MUNET" системаны синдириу бла байламды. Экинчиси

уа GEO-GNOMO деген халкыла аралы тау обсерваторияла сетге кыатышууду. Ву3 алага кышуула, анда мониторинг араны бёлюмю кыраллыкды, Минги тауну этегини тийреси уа халкыла аралы станцияга саналлыкды.

Бизни корр.

2015 жылда июнь айда беш ууахты намаз кылынуу, заманы

Ыйыккы кюнлери	Айны кюнлери	Эрттен намаз	Кюн чык-ган заман	Тюш намаз	Экинди намаз	Ашхам намаз	Жассы намаз
Бараз	1	02:56	04:27	12:14	16:18	19:40	21:20
Орта	2	02:55	04:27	12:14	16:18	19:41	21:21
Байрым	3	02:54	04:26	12:14	16:19	19:42	21:22
Шабат	4	02:53	04:26	12:14	16:19	19:42	21:21
Ыйык	5	02:53	04:25	12:14	16:19	19:43	21:23
Баш	6	02:53	04:25	12:14	16:20	19:44	21:24
Геуюрге	7	02:52	04:25	12:15	16:20	19:44	21:24
Бараз	8	02:52	04:25	12:15	16:20	19:45	21:25
Орта	9	02:51	04:24	12:15	16:21	19:46	21:26
Байрым	10	02:51	04:24	12:15	16:21	19:46	21:26
Шабат	11	02:50	04:24	12:15	16:21	19:47	21:27
Ыйык	12	02:50	04:24	12:16	16:22	19:47	21:27
Баш	13	02:50	04:24	12:16	16:22	19:48	21:28
Геуюрге	14	02:50	04:24	12:16	16:22	19:48	21:28
Бараз	15	02:50	04:24	12:16	16:22	19:49	21:29
Орта	16	02:49	04:24	12:16	16:23	19:49	21:29
Байрым	17	02:49	04:24	12:17	16:23	19:49	21:29
Шабат	18	02:49	04:24	12:17	16:23	19:50	21:30
Ыйык	19	02:49	04:24	12:17	16:23	19:50	21:30
Баш	20	02:49	04:24	12:17	16:24	19:50	21:30
Геуюрге	21	02:49	04:24	12:17	16:24	19:50	21:30
Бараз	22	02:50	04:25	12:18	16:24	19:50	21:30
Орта	23	02:50	04:25	12:18	16:24	19:51	21:31
Байрым	24	02:50	04:25	12:18	16:25	19:51	21:31
Шабат	25	02:51	04:26	12:18	16:25	19:51	21:31
Ыйык	26	02:51	04:26	12:19	16:25	19:51	21:31
Баш	27	02:51	04:26	12:19	16:25	19:51	21:31
Геуюрге	28	02:53	04:27	12:19	16:25	19:51	21:31
Бараз	29	02:53	04:27	12:19	16:25	19:51	21:31
Орта	30	02:54	04:28	12:19	16:26	19:50	21:30

КъМР-ни Муслиманларны дин управлениасы.

Фестиваль
Модега табынганлага - жангы коллекция

Моданы «Подийм Нальчик» деген ат бла бардырылган фестивалы тереге айлана барды. Аны шахарда жашаганла, кыонакыла да бек жарадыла. Бийыл а ол 12 июнда 19:00 саргада башланырылды.

Фестиваль окыу жылны бошалууна жораланады. Нальчки мерьясы бу кезинде бошдон сайламаганды. Нек дегенде ахыр кыонгуроу

выпускниклеге – байрам, бирси школулага бла студентлеге уа жай каникулланы татыуун сезиуду.

Биринчи кере бу проект республиканы ара шахарында 2015 жылда 1 сентябрьде кырларганды. Ол кюн окуна бери минген аслам адом жыйылган эди.

Бийыл а фестивалыга келгенле жалаанда бизни жаш дизайнерлибизни угай, Москвадан, Белгороддан, Кырачай, Черкесден кыонакыла-ны жангы, жаз башы коллекцияларын керюрге онг табарыкдыла. Гранд-дефиле шахарчыланы эм сюйген жерлеринден биринде - Культура эм солуу паркда - ачык кёккю тюбюнде жарашдырылган импровизация сахнада бардырылды.

Тёрели костюмладан сора да, мында энчи байрамга деп тигилген быстырла боллукдула. Алары кергозтууге уа дизайн студияда белги болган эм бу ишни энди башлай турган модельер кызыла кыатышырыкдыла.

Бизни корр.

Оюм

Орамларыбызны, эллерибизни, шахарларыбызны сыфаты - бизни культуурабызны керюмюсю

Республикабызны эллерини, шахарларыны жанлары бла ёте, кеслеринде да бола, киркипчик бек жыйылганын, ушагы-уюсуз тебеле кеп болганларын кересе. Алары жок этерге, жержерледе санитар тазалыкны жалчтыр кереклисини юсюнден КъМР-ни Табийгыт байлыкыла эмда экология министрствосунда болган жыйлылаада да терк-терк айтдыла, халны поэтиуну амалларын да излейдиле. Жарсыуга, жыйылган багушуну бир жерден кетергенлей, кеп да бармай башка кыалаула жаратылдыла.

Хасаниячыла да алгын багушларын кыайры атарга билмей кыиыналгандыла. Орамла да кёзге бек эриш керюне эдиле. Малла бла итле тебелени кыозгуп, чачып, төгерекге халлик сала эдиле. Кир-кипчикки бахчаларында жыйып, кирлендирип турганла да бар эдиле.

Бир талай жылдан бери уа элни оюучуларыны кыармашуулары бла жок ташыган машина кюн сайын орамдан орамга айлангып, кылган-кылган затланы алып кетеди. Эллиле анга бек ыразы болгандыла.

Аны айтханым, адамлары кеслеринден кеп зат кыалады. Алгаракыла Нальчкини Культура эм солуу паркында болганма. Аны жауу жолларыны жанларында ингирилген чыракыла жандыла. ариу чолле, юлюкө, терекле ёсюп, кёзге хычыуун керюнедиле, торсионлю плитка салынды, агъач шинтикке орнатылдыла. Кысхасы, солурга хар зат да бек тап онгла кырларгандыла. Шахарчыла,

кыонакыла да, эрттен, ингир, шабат, ыйык кюнледе да бери келип, таза хауа бла солурга, терекледе чыпчыккыларыны жыргаланларына тынгыларга бек соедиле.

Алай анда, жарсыуга, мен башда айтхан тап халны бузганлага терк-терк тюберге боллуккыса. Ала да асламында жаш адамла. Шинтикледе эркин олтуруп, аймай чёплеу чёплейдиле, кыабугун а жерге атадыла, тюкоредиле. Суу ичип, шешаны кыайры болса, ары быргуп кыояндыла...

«Тазалык сыйалып, сыланып турган жерде угай, кир-кипчикни атмагын жерде болады»,- дейдиле. Ол жаш адамла аны юсюнден эшитген болмазламы, была юйлеринде да алаймы жюрютедиле кеслерин деген сагышла келедиле акылымы.

Алгаракыла Ингушетияны Магас шахарына барам. Анда ара жолну бир жанында Чечен Республиканы биринчи президенти Ахмат-Хажу Кадырову атын журютген, экинчи жанында спортда атларын айтдырган жашлагыла бла кызылагыла жорланган аллеяла бардыла. Эринмей акисинде да эллишер метр чакыры барып, адамла кыалай солуй болула деп, иш этип кыараганма. Бир жерде бир чёплеу кыабук кермегенме. Шинтикледе жаш адамла, олтуруп, ушакы эте эдиле. Төгерек асыры тазадан бла тизгинликден, сейир этер эдинг.

Алага сукъланып кетгенме. Дагыда бир зат эсегенме: аллеяга кирген, чыккъан жерледе, алары ичлеринде да чёплеуле сатылмадыла. Алай адам биргесине келтирип, олтуруп чёлерге да боллуккыду, анга да киши тыйгыч

салмайды, хар шинтикни кыатында энчи орун барды, керексиз затны ары атарга кыиынымды?

Бир жол Нальчикде бир танышым бла селеше келгенде, ол былай хапар айтты: «Шахарны башындан аягында чыккъым, бу кыагытны атар орун а тапмадым. Кыайры болса быргуп кыоярга уа кёлюм бармайды. Бир нечча жыл мындан алгга Москвага барган эдим да, анда кыагыт бла кёлюму сыйпап, аны атар жер тапмай, Нальчикке, ююме алып келген эдим.

Машиналарыны терезелерин ачып, кыруу шешаны, конфет кыабуккыуу жол жанына быргуп кетгенлеге бек сейир этеме. Аллаи ууакъ-тоек затладан уллу палаха туадыла, кесибины жашауубузу-ну ёмюрюн окуна кысхартыбыз, аны кыалай ангылай болмазла адамла».

Штада, аны сагышын багушларын суу жагалага келтирип, тёгюп кетгенле да эте болмазла. Алага бюгон тап болсун ансы, тамбла бла уа ишлери жокду. Мен ол танышымны ыспас этип, ийсаган, барыбыз да ма аллай адепиле болсак эди деп келеди кёлюме.

Да ол кыиынымды? Хар бирибиз да конфет кыагытчыккыны окуна жерге атардан алгга, бир кесек арсарлы болсак, төгерекгибиз кыалай айтат, кыалай хычыуун боллуккы эди. Келгиз, кеси кесибины уландырмайык, жашауубузу кысхартмайык, келер тёлөуге кыайгырайык, биз алага не зат кыарыгыбызны сагышымын этейик.

ХОЛАЛАНЫ Марзият.

Жандауурлык

Сочиде шахмат ойнагандыла, аны аламанат жерлерине кыарагандыла

Алгаракыла Сочиде ёксюз сабийле турган юйленуу бла интернатланы шахматладан Битеурссей эришулеру болганды. Аны кыралыбызны Шахматла жаны бла федерациясы бардырганды.

Къбарты-Малкъардан бла Кырачай-Черкесден ары республикалы сайлау турнирледе хорлаган командала баргандыла - Бабугентден кадет школ, КыР-ден а республикалы сабий юй. Алары ары барууларына РФ-ни Кырал Думасыны КъМР-ден депутаты Анатолий Бифов болуханды.

-Биз, дегенди ол, - кеп жылланы ичинде спортну билимни ёсдюруге себеплик этген турлюлерин, бек алгга уа шахматланы айнытыуу жаны бла мадарла этгенлей турабыз. Жаш адамларыбызга, артыкыда ёксюз сабийлеге, ангалытырга борчлугуу регионну игилени сынына чыгарырга жалаанда тынгылы билим алыуу бла онг боллугуун.

Шахмат ойнагъанлары уа алага бютон иги айнырга, окууларында, арта уа ишлеринде айырмалы болурга болушурукуду. Андан сора да, республиканы билим онгланын керючлендируге ала да кеслерини юлюшлерин кыошханлары бла ёхтемленгенлей турлукларына ишексизме.

Сегиз кюнню ичинде Сочиде «Жемчужина» кыонакы юйде жыйырма эки команда эришгенди. Шахмат ойнагъанлары бла кыалай, сабийле уллу маданият программага,

турлю-турлю конкурслагыда да кыатышандыла. Кызыл талада да болгандыла, Даггомисда Улуу Ата журт урушну житилтерине эсертмени ачылууну да кергендиле.

КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини, КъМР-ни Журналисттерини союзуну, «Кабардино-Балкарская правда», «Заман», «Адигэ псалъэ», «Горянка», «Советская молодежь» республикалы газетлени, «Литературная Кабардино-Балкария», «Ошмахо», «Минги-Тау», «Солнышко», «Нур», «Нюр» журналланы, «Къбарты-Малкъар» ВТК-ны, «Нальчик» ОРТК-ны, «Къбарты-Малкъар» РИА-ны, «Къбарты-Малкъар» ГТРК-ны, «Эльбрус» китап басманы, «КъМР-ни асламлы информация учреждениларыны ишлерин жалчтыуучу комплекс ара» кырал казна учрежденины, «Тетраграф» ООО-ну коллективлери КъМАССР-ни культуурааны сыйлы куллыкчысуу, РФ-ни Журналисттерини союзуну члени НАКОВА Елена Николаевнаны ёлгенине уллу шушу этгенлерин билдиредила эмда аны жуукларына бла ахуларына кыайгы сёз бередила.

УЧРЕДИТЕЛЬЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТГАЛАНЫ Жамал
РЕДКОЛЛЕГИЯ:
ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары)
ТЕКУЛЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары)
ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь)
МОКЪАЛАНЫ Зукура (культура бёлюмю таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашауу бёлюмю таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору приёмный - 42-63-01.
Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууаплы секретарь - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЁЛУМЛЕРИ:
Жамауат-политика жашауу - 42-24-02, 42-67-68.
Культура - 42-75-82.
Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жангылыкыла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окыучула бла байламлыкыла журютоу эм реклама - 42-37-94.
Энчи корреспондент - 42-68-72.
Тилманчла - 40-28-97. Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагыт журютемейди. Кыол жазмалагы рецензия этилмейди эм ала артха кыайтарылмайды.
Газетде басмаланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келишимге боллуккыла. Алада айтылган хар зат ючюн
Россей Федерацияны Басманы юсюнден законна тийишлиликке материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла.
Редакция авторладан 400 газет тизгинден (машинакыла бла жазылган 5-6 бет) кенно алмайды.
Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликтерин кыруулауу жаны бла Кыбарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди.
Регистрация номер—Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмага КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр эттенди.
Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33
Газетлени ислерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта сьезыны федеральный управлениасы жууаплыды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10
Газетлени розницага сатыу ючюн КъМР-ни «Роспечать» акционер обществосу жууаплыды.
Телефон: 42-69-34

Номерге графикте кере 19.00 сагытта кыол салынады. 20.00 сагытта кыол салынганды
ГАЗЕТНИНОМЕРИН ЧЫГАРГАНЫЛА:
Текуланы Хауа-дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфья - жууаплы секретары орунбасары; Зезаланы Лида - (1,2-чи бетле), - Бийчеккуланы Жаннета (3,4 - чю бетле) - корректорла.
Тиражы 2050 экз. Заказ № 676 Багыасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5
электрон почта: elbor_50@mail.ru